

EUSKARA EUSKADIKO HIRUGARREN SEKTORE SOZIALEKO (EHSS) ERAKUNDEETAN

EL EUSKERA EN LAS ORGANIZACIONES DEL TERCER SECTOR SOCIAL DE EUSKADI (TSSE)

Euskara zirimiria bezalakoa da; poliki-poliki erortzen da, baina azkenean erakundearen eguneroko errealitatea gainezkatzen du.

El euskera es como el zirimiri que cae poco a poco pero que acaba inundando la realidad cotidiana de la organización.

Ikerketa Bizkaiko Hirugarren Sektorearen Behatokiak egin du. Behatokian, Bizkaiko Foru Aldundiak, BBK Fundazioak eta EDE Fundazioak parte hartzen dute, Eusko Jaurlaritzaren laguntzarekin batera.

El estudio ha sido elaborado por el Observatorio del Tercer Sector de Bizkaia, en el que participan la Diputación Foral de Bizkaia, Fundación BBK y Fundación EDE, y que cuenta con la colaboración del Gobierno Vasco.

ZER LORTU NAHI GENUEN IKERKETAREKIN?

EHSeko erakundeetan **euskararen erabilera, presentzia eta sustapena** aztertzea.

Realizar un diagnóstico sobre el uso, la presencia y el impulso del Euskera en las organizaciones del TSSE.

EHSeko erakundeetan euskararen PRESENTZIA eta ERABILERAREN inguruko DIAGNOSTIKOA egitea.

DIAGNOSTICAR el USO Y LA PRESENCIA del Euskera en las organizaciones del TSSE.

Zein da euskararen erabilera eta presentzia maila sektore honetan?

Zein faktore lotzen dira hoiekin?
Zein dira sektore honen eta beste sektoreen arteko desberdintasunak?

EHSeko erakundeetan euskara BULTZATZEKO POLITIKEN garapen mailari buruzko DIAGNOSTIKOA egitea.

DIAGNOSTICAR el desarrollo de POLÍTICAS DE IMPULSO del Euskera en las organizaciones del TSSE

Zein dira auzi honen sektoreko buruhausteak?

Zein dira euskara sustatzeko garatzen ari diren ekintzak? Zer neurritan datoz sektoreko errealitatearekin bat?

Euskararen erabilera eta presentzia BULTZATZEA, esperientziak eta ekintzak ELKARTRUKATZEKO espazioak sustatuz.

IMPULSAR el uso y la presencia del euskera en el sector, favoreciendo espacios de INTERCAMBIO de experiencias y buenas prácticas en materia de promoción del Euskera.

Nola egin dezaket? Zer tresna erabil dezaket?
Nola egin dute besteek?
Zer arazo izan dituzte?
Nola gainditu dituzte?

ZEIN IZAN DA PLANTEAMENDU METODOLOGIKOA?

1. Lantalde aliatua

Equipo aliado

Euskararen sustapenarekiko aparteko sentsibilizazioa eta ibilbidea duten pertsonak bildu eta lankidetzaz saioen bidez ikerketaren pausuak diseinatu, emaitzak kontrastatu...

2. Hurbilketa kuantitatiboa

Aproximación cuantitativa

EHSSko erakundeen lagin baten artean inkesta zabaldu...

141 baliozko inkesta jaso dira

3. Argazki kualitatiboa

Fotografía cualitativa

Inkestaren emaitzen inguruan hausnartzeko eztabaida taldeak antolatu... erronkak eta estrategiei buruz ideiak bildu...

4. Esperientzien elkartrukea

Intercambio de experiencias

Sustapenerako jarduera eta esperientzia egokiak bildu eta horiek aurkezteko mintegia antolatu...

**EUSKARA-GAITASUNARI ETA EUSKARAREN
ERABILERARI BURUZKO DIAGNOSTIKOA**

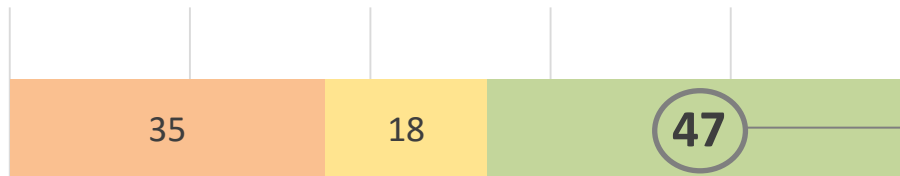
**DIAGNÓSTICO SOBRE COMPETENCIA Y USO DEL
EUSKERA**

Hizkuntza-gaitasuna eta euskararen erabilera orokorra

Competencia lingüística y uso general del euskera

Langileen euskara-gaitasuna

Competencia lingüística de las personas remuneradas

EHSSko erakundeen %47tan soldatapeko langile euskaldunak gehiengo dira (EAEko enpresa handietan: %24)

Zuzendaritza taldearen euskara-gaitasuna

Competencia lingüística del equipo directivo

EHSSko erakundeen %33tan zuzendaritza taldean dauden euskaldunak gehiengo dira

Euskararen erabilera orokorra

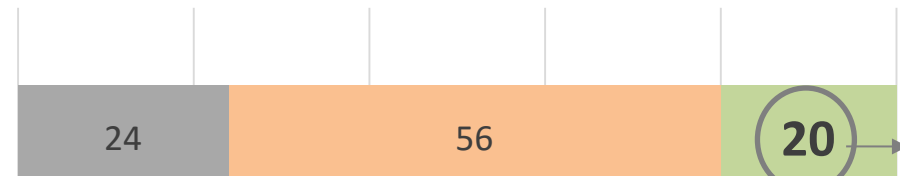
Uso global del euskera

EHSSko erakundeen %9tan euskara gehien erabiltzen den hizkuntza da (EAEko enpresa handietan: %9)

Lehentasunezko hizkuntza informazio-zerbitzuetan

Lengua prioritaria en servicio de información

EHSSko erakundeen %20tan euskara erabilitako lehentasunezko hizkuntza da informazio-zerbitzuetan

Erakundeko pertsonen **euskara gaitasun maila** eta **erabilera maila** artean jauzi bat dago.

Euskeraren erabileraren **faktore baldintzatzaileak**: erakundeen jardueraren izaera, eginkizunaren xede den kolektiboa eta ingurune soziolinguistikoa.

Hauek euskararen normalkuntzarako aldeko edo kontrako **testuinguruak** sortzen dituzte eta kontuan izan behar dira euskararen erabilera bultzatzeko martxan jartzen diren **estrategietan**.

Hay un salto entre la **competencia lingüística** del personal y el **uso del euskera** .

Factores condicionantes del uso del euskera: características de la actividad, colectivo con el que se trabaja y entorno sociolingüístico.

Generan **contextos** más o menos favorables para la normalización del euskera y han de tenerse en cuenta en las estrategias para impulsar el uso del euskera.

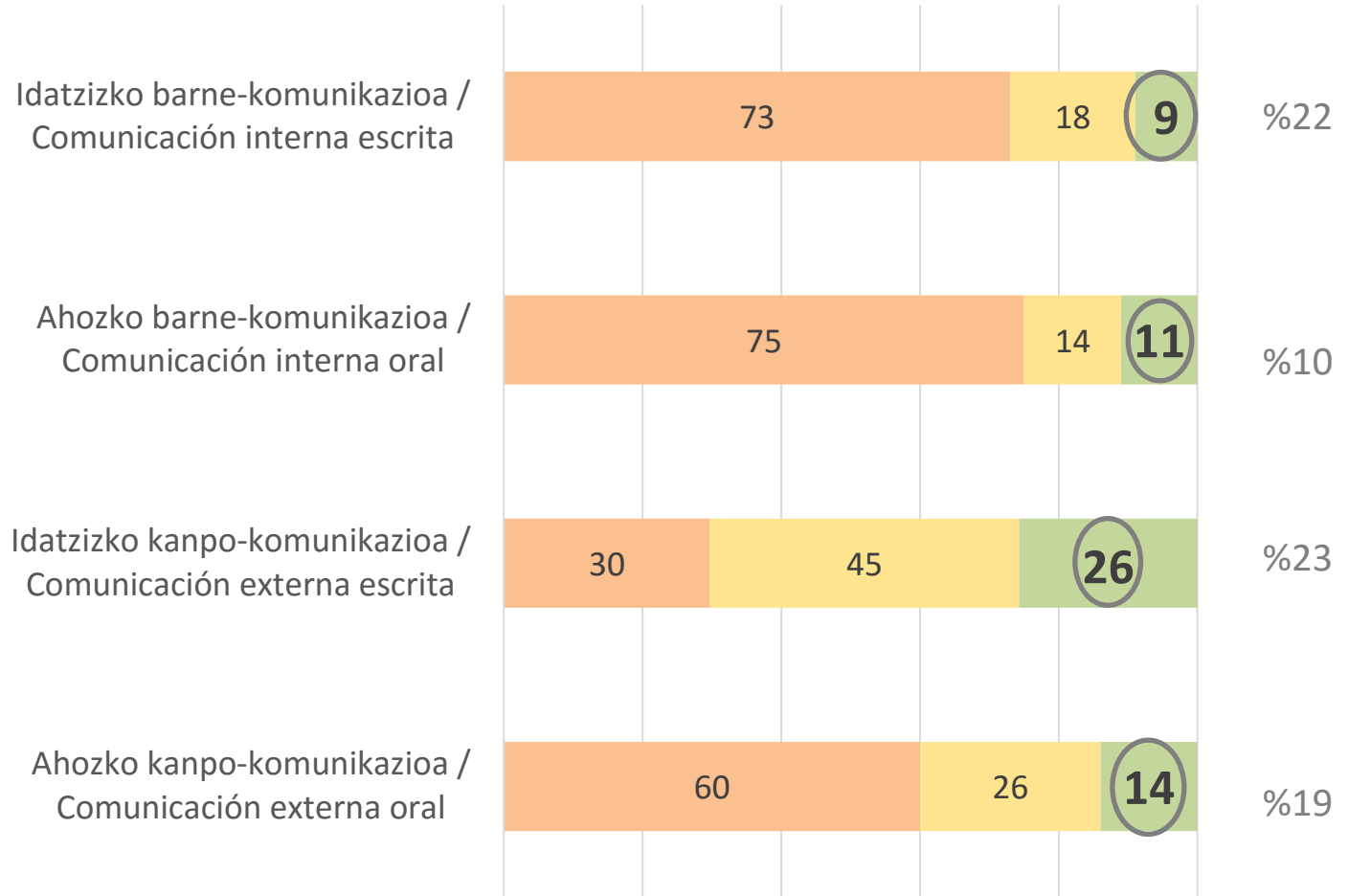
Erabilera komunikazio arlo ezberdinetan

Uso en diferentes áreas de comunicación

EAEko
enpresa
handietan

Idatzizko kanpo-komunikazioa da euskara gehien erabiltzen den eremua. Aitzitik, ahozko barne-komunikazioak euskararen erabilera maila baxua dauka.

El área de la comunicación externa escrita es en la que más se utiliza el euskera. Por el contrario, la comunicación oral interna presenta un bajo nivel de uso del euskera.

Idatzizko kanpo-komunikazioan aurrerapen handiak egin dira.

Idatzizko zein ahozko barne-komunikazioan oraindik lan handia dago egiteko. Erakundeek ahozko barne komunikazioan oztopo gehiago aurki ditzakete: ohiturak, aurreiritziak, euskara modu errazean erabiltzeko gaitasun falta, sentsibilizazio eta motibazioa falta.

Ha habido grandes avances en la **comunicación externa escrita**.

En la **comunicación interna, escrita y oral**, queda trabajo por hacer. Las organizaciones pueden encontrar más obstáculos en la comunicación interna oral: hábitos, prejuicios, falta de competencia para uso fluido del euskera, falta de sensibilización y motivación.

**EUSKARAREN SUSTAPENARI BURUZKO
DIAGNOSTIKOA**

**DIAGNÓSTICO SOBRE LA PROMOCIÓN DEL
EUSKERA**

Abiatutako neurriak

Medidas tomadas

%45tan euskara eskakizuna da langileak aukeratzeko garaian

En el **45%** el euskera es condición de selección de personal

%15ek euskararekin lotutako ziurtagiria dauka

El **15%** tiene un certificado en relación al euskera

%32tan euskarak toki nahikoa edo handia du plan estrategikoan

En el **32%** el euskera tiene bastante o mucha presencia en el plan estratégico

Erakundeen %51ak sustapen ekintzak martxan jarri ditu

El **51%** de las entidades ha puesto en marcha acciones de promoción

%16ak euskara plana dauka

El **16%** tiene plan de euskera

%28ak euskararen arduradun bat dauka

El **28%** tiene un/a responsable de euskera

%22ak hizkuntza irizpideak ezarri ditu

El **22%** ha establecido criterios lingüísticos

%41ak normalizatzeko neurriak aurreikusten ditu
El **41%** prevé medidas de normalización

Euskara sustatzeko ekintzak abiarazteko erakundeek aurre egin behar duten ZAILTASUNAK

DIFICULTADES que afrontan las organizaciones para poner en marcha acciones de promoción del euskera

Hainbat baliabideren falta: ekonomikoak, langilekoak, denborazkoak, etab.
Falta de recursos diversos: económicos, de personal, de tiempo, etc.

Erakundeko pertsona batzuen euskararekiko jarrera
Actitud de algunas personas de la entidad hacia el euskera

Ohitura falta: gaztelera erabiltzeko joera, aurreiritziak, euskararen estatusa
Falta de hábito: tendencia al castellano, prejuicios, status del euskera

Kudeaketan euskara lehenestearen aldeko apusturik eza
Falta de apuesta por la priorización del euskera en la gestión

Euskara bultzatzeko ardura duten pertsonen nekadura eta errelebo falta
Desgaste y falta de relevo de quienes lideran el impulso del euskera

Euskara sustatzeko LAGUNGARRI diren elementuak

Elementos que FACILITAN la promoción del euskera

Erakundeko pertsonen euskara ezagutzea

Conocimiento del euskera por las personas de la organización

Pertsona batzuen efektu eragilea

Efecto motor de algunas personas

Zuzendaritza taldearen apustua

Apuesta del equipo directivo

Erakundeak lan egiten duen ingurunea euskalduna izatea

Entorno euskaldún

Administrazioak euskararen erabilera bermatzea exijitzea

Exigencia de la administración de garantizar el uso del euskera

Euskara-aholkularitza eskaintzen duten entitateen kanpo-laguntza

Apoyo externo de las entidades consultoras de euskera

Laguntza ekonomikoak

Ayudas económicas

Lorpenak ezagutaraztea

Visibilidad de los logros

**LURRALDE HISTORIKOEN ARTEKO ANALISI
KONPARATIBOA**

**ANÁLISIS COMPARATIVO ENTRE TERRITORIOS
HISTÓRICOS**

Hiru lurralde historikoen egoera beren errealitate soziolinguistikoekin bat datozen ezaugarriak aurkezten dituzte: Gipuzkoan euskararen erabilera handia, Bizkaian sustapen ahalegin nabariak eta Araban ez da egin euskara bultzatzeak duen garrantziari buruzko hausnarketarik.

La **diferente situación de los territorios históricos** presenta características coherentes con sus realidades sociolingüísticas: gran uso del euskera en Gipuzkoa, notables esfuerzos de promoción en Bizkaia y en Álava la reflexión sobre la importancia de impulsar el euskera está aún en ciernes.

Gaitasuna eta erabilera

Competencia y uso

Plantilla oso euskalduna duten erakundeen %

% organizaciones con plantilla mayoritariamente euskaldún

BIZKAIA

%38

GIPUZKOA

%73

ARABA*

%33

Zuzendaritza-talde oso euskaldunak dituzten erakundeen %

% organizaciones con equipo directivo mayoritariamente euskaldún

BIZKAIA

%24

GIPUZKOA

%66

ARABA*

%10

Erabilera orokorrean euskara gailentzen den erakundeen %

% organizaciones en las que el euskera es predominante en el uso general

BIZKAIA

%3

GIPUZKOA

%26

ARABA*

%0

*Arabako datuak zuhurtziaz hartu behar dira, txikia baita lurralde historiko horretako erakundeen laginaren tamaina / Los datos de Araba deben ser tomados con cautela por lo reducido del tamaño muestral de organizaciones en este territorio histórico.

Sustapena

Promoción

Euskararen sustapenarekin lotutako neurri edo ekintzaren bat abian jarri duten erakundeen %

% organizaciones que han puesto en marcha alguna medida o acción en relación con la promoción del euskera

BIZKAIA

%56

GIPUZKOA

%60

ARABA*

%25

Euskara arduratzen den pertsona edo lantalde bat duten erakundeen %

% organizaciones con persona o grupo responsable del Euskera

BIZKAIA

%30

GIPUZKOA

%32

ARABA*

%13

Euskara plana duten erakundeen %

% organizaciones con plan de Euskera

BIZKAIA

%18

GIPUZKOA

%21

ARABA*

%4

*Arabako datuak zuhurtziaz hartu behar dira, txikia baita lurralde historiko horretako erakundeen laginaren tamaina / Los datos de Araba deben ser tomados con cautela por lo reducido del tamaño muestral de organizaciones en este territorio histórico.

**EHSSEKO ERAKUNDEETARAKO JARRAIBIDEAK:
ZER EGIN DEZAKEGU?**

**ORIENTACIONES PARA LAS ORGANIZACIONES DEL
TSSE: ¿QUÉ PODEMOS HACER?**

Erakunde barrura begira

Hacia dentro de las organizaciones

Euskara sustatzeak dakartzan onurak azpimarratu eta neurri erraz eta irudimentsuen inpaktu positiboa erakutsi
Resaltar los beneficios de promover el euskera y mostrar el impacto positivo de medidas fáciles e imaginativas

Pertsonak motibatzea, erabiltzaileen eta haien familien artean euskararen erabilera sustatzea eta euskara ez dakiten pertsonak inplikatzea

Motivar a las personas, fomentar el uso entre personas usuarias y familias e implicar a quienes no saben euskera

Euskara talde eragilea sortu eta zuzendaritza taldeko pertsonen konpromisoa eta inplikazioa lortu

Crear un grupo impulsor y conseguir el compromiso e implicación del equipo directivo

Pertsonak euskalduntzen laguntzea / Ayudar a la euskaldunización de las personas

Euskararen egoera jakiteko diagnostiko bat egitea eta informazio horrekin, lan-ildo bereziak ezarri eta helburuak ezarri eta neurtu / Realizar un diagnóstico para saber la situación del euskera y con esa información diseñar líneas de trabajo diferenciadas y establecer y medir objetivos

Hizkuntza-irizpideak ezartzea, Euskara plana lantzea eta euskara kudeaketa plana edo/eta plan estrategikoan sartzea
Establecer criterios lingüísticos, elaborar un plan de euskera e incluir el euskera en el plan estratégico o de gestión

Sustapen ekintzak egiteko laguntza ekonomikoak identifikatzea

Identificar ayudas económicas para la puesta en marcha de acciones de promoción

Informazioa bildu
eta zabaldu

Topaketak
sustatu

EHSSren
diagnostikoa

Artatutako
biztanleen
erabilera

Erakunde
publikoen
apostua

**ERAKUNDETIK
KANPORA**

Erakundetik kanpora begira

Hacia fuera de las organizaciones

Euskara sustatzeko baliabide erabilgarriei buruzkoa informazioa biltzea eta hedatze

Recoger información de recursos útiles para promover el euskera y difundirla

Sektoreko erakundearen topaketak sustatzea, ideiak eta esperientziak partekatzeko, sinergiak bultzatuz

Promover encuentros del sector, para compartir ideas y experiencias, favoreciendo sinergias

EHSn euskarak bizi duen errealitatearen diagnostiko eguneratua izatea

Contar con un diagnóstico actualizado de la situación del euskera en el TSSE

Artatutako biztanleek bi hizkuntza ofizialak erabiltzeko eta arreta jasotzeko duten eskubidea erabil dezaten sustatzea / Fomentar que la población atendida ejerza su derecho a utilizar y ser atendida en las dos lenguas oficiales

Erakunde publikoek EHSSean euskararen sustapenaren aldeko apustu sendoa egin dezaten lortzea

Conseguir que las instituciones públicas hagan una apuesta firme por la promoción del euskera en el TSSE

JARDUKETA-LERROEN PROPOSAMENAK

PROPUESTAS DE LÍNEAS DE ACTUACIÓN

**Euskararen erabilera eta
normalkuntza**

Uso y normalización del
euskera

Euskararen sustapena

Promoción del euskera

**Laguntza ekonomiko
batzuen ezaugarriak**

Características de algunas
ayudas económicas

**Laguntza ekonomikoak
eskuratzeko prozedurak**

Procedimientos para la
obtención de ayudas
económicas

**Euskararen
erabilera eta
normalkuntza**

**Uso y
normalización
del euskera**

Jarduketak indartu kontuan hartuta haien ahalmena barneko hizkuntza-normalkuntzan eta erakundeen hurbileko ingurumena

Reforzar actuaciones considerando el impacto en la normalización lingüística interna de las organizaciones y en el entorno social de estas

Erakunde txiki eta ertainak eta gazte eta aisialdiko erakundeak kontuan hartu

Especial consideración a organizaciones pequeñas y medianas y que trabajan con jóvenes y en actividades de ocio

Estrategia dibertsifikatuak bultzatu profilen arabera (bereziki: boluntarioak, euskara ez dakitenak, eta erabiltzaileak eta familiak)

Impulsar estrategias diversificadas en función de distintos perfiles (especialmente: voluntariado, personas que no saben euskera y personas usuarias y familias)

Euskarazko edukien sorkuntza sustatu eta hori errazteko tresnen eskaintza handitu

Fomentar la creación de contenidos en euskera e impulsar la oferta de herramientas que lo faciliten

**Euskararen
sustapena**

**Promoción
del
euskera**

Erakundeen konpromisoak jasotzen dituen dekalogo

Elaborar un decálogo con compromisos de las organizaciones

Topaketarako espazioak sortzea ahaleginak bateratzeko eta esperientziak partekatzeko

Generar espacios de encuentro para aunar esfuerzos y compartir experiencias

Ziurtagiriak aldizka eguneratzea motibazioa mantentzeko

Actualización periódica de las acreditaciones para mantener la motivación

Zabalkunderako ekintzak baliabideen berri emateko

Acciones de difusión para dar a conocer recursos

EHSSEko Sareen, herri administrazioen eta euskararen sustapenean jarduten erakunde pribatuen arteko aliantzak sortzea

Crear alianzas entre las redes del TSSE, las administraciones públicas y las entidades privadas dedicadas al fomento del euskera

**Laguntza
ekonomiko
batzuen
ezaugarriak**

Características
de algunas
ayudas
económicas

Berriazko arreta ematea EHSSari Lanhitz programan formula alternatibak edo osagarriak ezberdin bitartez, errealitate ezberdinak, abiapuntu ezberdinak, etab, kontuan hartuta.

Atención específica al TSSE en el programa Lanhitz a través de diferentes fórmulas alternativas o complementarias, considerando distintas realidades, puntos de partida, etc.

Beste laguntza-programa batzuek eskuratzeko aukera handiagoa sustatzea: IKT, Euskaingintza eta Foru Aldundien diru-laguntzak.

Promover un mayor acceso a otros programas de ayuda: IKT, Euskaingintza y subvenciones de las Diputaciones Forales.

Laguntza
ekonomikoak
eskuratzeko
prozedurak

Procedimientos
para la
obtención de
ayudas
económicas

Lanhitz programan sartzeko eskakizunak egokitzea
(proiektuaren autofinantzazio maila, helburuak)

Adaptar los requisitos del programa Lanhitz para hacerlo más accesible (nivel de autofinanciación del proyecto, objetivos)

Lanhitz programaren eskabide-prozedura egokitzea edo sinplifikatzea, arinagoa eta errazagoa izan dadin

Adaptar o simplificar el procedimiento de solicitud del programa Lanhitz para hacerlo más ágil y sencillo.

Lanhitz programaren tresnak egokitzea edo sinplifikatzea
(EME tresna bereziki)

Adaptar o simplificar las herramientas e instrumentos del programa Lanhitz (en concreto la herramienta EME)

EUSKARA EUSKADIKO HIRUGARREN SEKTORE SOZIALEKO ERAKUNDEETAN

EL EUSKERA EN LAS ORGANIZACIONES DEL TERCER SECTOR SOCIAL DE EUSKADI

Informazio gehiago / Más información:

Lucía Merino, Arantza Remiro, Ainara Canto

investigacion@3sbizkaia.org

9444003355/944003377/944009999

www.3sbizkaia.org

bizkaiko hirugarren
sektorearen behatokia

observatorio del
tercer sector de bizkaia

